

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo
ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų
2 priedas

TVIRTINU

Viešosios įstaigos Respublikinės Vilniaus
psichiatrijos ligoninės direktorius

_____
(Parašas) Arūnas Germanavičius
(Vardas ir pavardė)

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvada

2024-09-24 Nr. K7-1854

(data)

Vilnius

(Vieta)

<p>1. Viešojo sektoriaus subjektas, kuriame atliktas KPT nustatymas (veiklos sritis (-ys), kurioje (-iose) buvo atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas, jos (-ų) trumpas aprašymas).</p>	<p>Korupcijos pasireiškimo tikimybės (toliau - KPT) nustatymas buvo atliktas viešosios įstaigos Respublikinės Vilniaus psichiatrijos ligoninės (toliau - RVPL) veiklos srityse:</p> <p>viešųjų pirkimų vykdymas; asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimas; įstaigos personalo valdymas ir administravimas; informacinių technologijų naudojimas; įstaigos infrastruktūros administravimas.</p> <p>KPT atliktas Sveikatos apsaugos ministerijos iniciatyva, vadovaujantis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu; - Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymu; - Lietuvos Respublikos nacionalinė kovos su korupcija 2015–2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos patvirtinimo“; - Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 2-246 „Dėl Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų patvirtinimo“; - Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centro direktoriaus 2023 m. kovo 3 d. patvirtinta korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvada Nr. VDR-115; - 2023 m. kovo 3 d. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvadoje Nr. VDR-115 pateiktų pasiūlymų dėl nustatytų rizikų mažinimo įgyvendinimo priemonių planu; - Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2023 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. V-1109 „Dėl darbo grupės korupcijos pasireiškimo tikimybei Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijoje ir sveikatos priežiūros
--	--

	įstaigose, kurių savininko ar dalininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, nustatyti sudarymo“.
2. Asmenys (subjektai), atlikę viešojo sektoriaus subjekto KPT nustatymą	Viešosios įstaigos Respublikinės Vilniaus psichiatrijos ligoninės direktoriaus pavaduotoja medicinai Asta Abaravičienė, Strateginio planavimo ir inovacijų skyriaus vadovė l.e.p. Eglė Mišeikytė, korupcijos prevencijos veiklos specialistas Artūras Bertašius.
3. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo pradžios ir pabaigos laikas. Analizuotas laikotarpis.	Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo pradžia – 2021 m. sausio 1 d. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo pabaiga – 2023 m. gruodžio 31 d. 3 metai (2021 m. - 2023 m.)

4. Nustatytos rizikos, jų lygiai, suskirstymas pagal svarbą

POVEIKIS	Katastrofinis	5	10	15	20	25
	Kritinis	4	8	12	16	20
	Pastebimas	3	6 R ₂ ,R ₃	9	12 R ₁	15
	Žemas	2	4 R ₄ ,R ₅ ,R ₆ ,R ₇ ,R ₈	6	8	10
	Nereikšmingas	1	2 R ₉ ,R ₁₀ ,R ₁₁	3	4	5
		Labai žema	Žema	Vidutinė	Aukšta	Labai aukšta
TIKIMYBĖ						

R - nurodomas rizikos pavadinimas, tikimybės, poveikio lygis, pagrindimas, kodėl skirti atitinkami balai.

4.1. Raudonas rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)	Nenustatytas
4.2. Geltonas rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)	R₁ Šiurkštus, neetiškas personalo bendravimas su pacientais ir jų artimaisiais. Nuolatinė nepagarba ir neetiškas bendravimas su pacientais ir jų artimaisiais daro nepataisomą žalą viešosios įstaigos reputacijai, sukelia pacientams ir jų

	<p>artimiesiems dviprasmybių, galinčių turėti korupcinių apraiškų ir provokuoti korupciniams teisės pažeidimams. P3xT4=R12</p> <p>Rizikos galimas poveikis vertinamas kaip pastebimas. Tikimybė vertinama kaip aukšta.</p> <p>Kritęs įstaigos patrauklumas, prarasti klientai gali turėti nepageidaujamų pasekmių įstaigos reputacijai ir finansavimui, o sumažėjęs finansavimas gali įtakoti aukštos kvalifikacijos personalo praradimus bei sunkiai valdomas korupcines apraiškas.</p> <p>R₂ Nepagrįstas fizinės jėgos naudojimas prieš pacientus ir kiti darbuotojų veiksmai taikant pacientų laisvių ribojimą.</p> <p>Fizinės jėgos naudojimas prieš pacientus ar laisvių ribojimas, nesilaikant nustatytos patvirtintos tvarkos galimi savivalės atvejai į kuriuos reaguodami pacientai ir jų artimieji gali ieškoti išeičių, kaip to išvengti bei priimti neteisingus, emociškai sukeltus sprendimus, neteisingus sprendimus susijusius su kyšininkavimu ar papirkimu. P3xT2=R6</p> <p>Rizikos galimas poveikis vertinamas kaip pastebimas. Tikimybė vertinama kaip žema.</p> <p>Įstaiga gali patirti reputacinę žalą, kuri įtakos įstaigos, kaip paslaugos teikėjos, patrauklumą bei galimi civiliniai ieškiniai dėl kurių įstaiga gali patirti finansinę žalą.</p> <p>R₃ Asmens duomenų praradimas.</p> <p>Esant nepakankamai RVPL duomenų tvarkymo politikai, priežiūrai ir kontrolei, galimas duomenų, kuriuos tvarko įstaiga, praradimas, neteisėtas duomenų atskleidimas, perdavimas ar darbuotojų papirkimas dėl duomenų perleidimo ar jų pardavimo. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos tyrimai gali turėti įtakos administraciniams ir teisiniams sprendimams, sukeliantiems finansinę atsakomybę. P3xT2=R6</p> <p>Rizikos galimas poveikis vertinamas kaip pastebimas. Tikimybė vertinama kaip žema.</p> <p>Duomenų apie korupcines apraiškas nenustatyta, tačiau atsižvelgiant į vertinamu laikotarpiu fiksuotus incidentus imtasi priemonių stiprinti IT saugumą ir sprendimus. Identifikuotos spragos turi įtakos viešosios įstaigos veiklai, papildomoms ir nenumatytoms finansinėms išlaidoms, papildomiems laiko ir žmogiškiems resursams aiškinantis incidentų aplinkybes bei padarytai reputacinei žalai.</p>
<p>4.3. Žalias rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)</p>	<p>R₄ Atliekant viešuosius pirkimus netinkamai parengtos techninės sąlygos ar pasirinktas laimėtojas, kurio siūloma prekė neatitinka visų keliamų reikalavimų.</p>

Organizuojant viešuosius pirkimus skubama rengiant technines sąlygas arba pasirenkant laimėtoją, kurio prekė neatitinka pirkimo sąlygose keliamų reikalavimų. Tai gali kelti riziką įstaigos finansiniams praradimams, įgyjant nereikalingą turtą.

P2xT2=R4

Duomenų apie korupcines apraiškas nėra, bet įstaiga gali patirti finansinius praradimus, jei įgyta nereikalinga įranga būtų nenaudojama ir nesuteiktu pridėtinės vertės. Taip pat įstaigai būtų padaryta reputacinė žala.

R₅ Nepakankamas pacientų ir personalo aprūpinimas higienos priemonėmis.

Nepakankamas, gydymo skyrių, aprūpinimas higienos priemonėmis gali turėti neigiamų pasekmių infekcijų kontrolei bei įstaigoje teikiamų paslaugų kokybei. Dėl šių priežasčių gali nukentėti paslaugų kokybės vertinimo rezultatai.

P2xT2=R4

Kritęs įstaigos patrauklumas, atsispindintis apklausų rezultatuose, prarasti pacientai gali turėti nepageidaujamų pasekmių įstaigos pajamų šaltiniams. Taip pat sukelti įtarimų apie galimą ligoninės turto pasisavinimą, nors tokių faktų nustatyta nebuvo.

R₆ Ligoninės darbuotojo, atsakingo už gydymo paslaugų teikimą papirkimas ar pastarojo kyšio reikalavimas.

Paveldėta praėjusio laikotarpio norma, atsidėkoti medikams papildomai, palieka gilų pėdsaką ir šiandienos apklausose. Gyventojų noras ir medicinos personalo silpnumas atsispirti pagundai ir pasakyti griežtą Ne arba pasitelkti teisinius situacijos sprendimo būdus palieka problemą neišspręsta.

P2xT2=R4

Korupcijos faktai nefiksuoti, bet nepakankama savišvieta, pasyvumas, savo veiksmais sukeltų galimų pasekmių neigimas gali turėti įtakos teisinių problemų atsiradimui ir padaryti žalą įstaigos reputacijai.

R₇ Darbo saugos, sveikatos bei darbo santykius reglamentuojančių norminių teisės aktų reikalavimų pažeidimas.

Jei sudarant darbo grafikus atsakingi asmenys nesilaikys nustatytų darbo laiko normų, situacijos suvaldymui reikės papildomų administracinių resursų, kurie privalės atlikti kontrolės, atitikimo darbo teisės normoms, funkcijas.

P2xT2=R4

Darbo kodekso nustatytų normų nesilaikymas sudarant darbo grafikus sukuria darbuotojams terpę elgtis savanaudiškai, atveria kelią protegavimui. Nors

korupcijos atvejų nefiksuota bet gali nukentėti įstaigos reputacija.

R₈ Įstaigos maisto gamybos padalinyje galimas turto pasisavinimas.

Organizuojant įstaigos pacientų maitinimą, maisto gamybos padalinyje klaidingai apskaičiuojant reikiamą produktų kiekį galimas latentinis maisto produktų pasisavinimas.

P₂xT₂=R₄

Jei apklausoje atsispindėtu neigiamas rezultatas apie maisto kokybę, šis faktas gali įtakoti pacientus pasirinkti kitą gydymo įstaigą. Taip pat sukelti įtarimų, apie galimą ligoninės turto pasisavinimą, nors pasitvirtinusių faktų nustatyta nebuvo.

R₉ Konkrečių, iš anksto žinomų tiekėjų protegavimas.

Rekomendacijose nustatytas pirkimo inicijavimo bei pirkimo vykdymo etapų atskyrimas Ligoninės Viešųjų pirkimų organizavimo taisyklėse įgyvendintas iš dalies.

P₁xT₂=R₂

Korupcijos faktai nefiksuoti, bet nepakankamas teisinis reguliavimas gali sukelti viešųjų pirkimų procesų skaidrumo trūkumą, šališkumą ir neaiškumą, tokiu atveju daroma žala įstaigos reputacijai. Taip pat gali turėti įtakos skaidrinimo efektyvumui ir siekiamų rezultatų kokybei.

R₁₀ Neskaidrus personalo atrankų organizavimas ir darbuotojų vertinimas.

Dėl nepakankamai reglamentuotų darbuotojų pasirinkimo kriterijų, priėmimo į laisvą darbo vietą procedūros metu, gali kilti hipotetinė tikimybė pasirinkti palankesnę darbuotojų atrankos būdą, siekiant dėl subjektyvių priežasčių proteguoti konkretų asmenį.

P₁xT₂=R₂

Protegavimo faktai nustatyti nebuvo, bet paprastesnė priėmimo į darbą tvarka gali sudaryti sąlygas priimti ne tiek kompetentingus, tačiau tam tikrais ryšiais susijusius asmenis, kad būtų lengviau paveikti ir siekti neteisėtos įtakos.

R₁₁ Dokumentų registracijos klastojimas DVS

Dėl susidariusių ar išprovokuotų trūkumų atsiradusi galimybė klastoti dokumentus ar jų registraciją sukelti sunkias teises pasekmes bei sudarytu terpę pasireikšti korupcijai.

P₁xT₂=R₂

Klastojimo ar mėginimo klastoti faktų nustatyta nebuvo, sistemų pažeidimas ar įsilaužimas, be palikto pėdsako negalimas. Darbo, su sistema, procesai stebimi ir eliminuoja galimybę klastoti.

Kita informacija

5. Pasiūlymai dėl nustatytų rizikų mažinimo priemonių taikymo

Asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikime.

Periodinės medicinos personalo tikslinės diskusijos ir aptarimai susirinkimų metu, apie darbuotojų elgesio principus ir etikos normų svarbą santykyje su pacientais, jų artimaisiais, bei darbuotojų tarpusavio bendravime.

Aptarti skyrių vedėjų susirinkimuose laisvių ribojimo procesą ir jo aktyvios kontrolės bei dokumentavimo kokybės pakankamumą taip pat ir ribojimų lygių taikomų pacientams stebėseną, skyrių susirinkimų metu priminti darbuotojams atsakomybes dėl neteisėtų darbuotojų veiksmų prieš pacientus ir kada galimas pacientų fizinis suvaržymas ar laisvių ribojimas bei kokios yra šių procesų procedūros.

Nustatyti logistinius ir komunikacinius trūkumus siejamus su higienos priemonių aprūpinimu bei skatinti medicinos skyrių bendradarbiavimą su infrastruktūros sandėlio atsakingais asmenimis.

Tęsti įstaigos darbuotojų supažindinimą su kriminalinės prevencijos praktika, ruošti švietėjiškus pranešimus apie neigiamą kyšių ir dovanų poveikį visuomenei, sveikatos apsaugos sistemai, Ligoninei, ir darbuotojams.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019-07-10 įsakymas Nr. V-801, dėl Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos įstaigų darbuotojų, susidūrusių su galima korupcinio pobūdžio nusikalstama veika, elgesio taisyklių patvirtinimo, organizuoti darbuotojų mokymus aptariant tikėtinas įvykių situacijas ir galimus sprendimo variantus užtikrinančius darbuotojų imunitetą ir teikiamų paslaugų skaidrumą.

Informacinių technologijų naudojimo srityje.

Strateginio planavimo ir inovacijų skyriaus vadovui laikytis informacinės sistemos veiklos testinimo valdymo bei kibernetinio saugumo gerinimo planų. Vadovautis teisės aktais reglamentuojančiais elektroninės informacijos saugą ir kibernetinį saugumą

Įpareigoti dokumentų valdymo ir administravimo skyriaus vadovą užtikrinti tinkamą elektroninės dokumentų valdymo sistemos darbą ir jį kontroliuoti. Informuoti pavaldžius darbuotojus, kad nustačius klaidinančios informacijos įkėlimą į sistemą ar mėginimus keisti duomenis, privalu nedelsiant informuoti tiesioginį ir aukštesnįjį vadovą.

Įstaigos personalo valdymo ir administravimo srityje

Įpareigoti slaugos administratorius susipažinti su darbo teisės normomis sudarant darbuotojų darbo grafikus, o skyrių vedėjus organizuoti skyriaus darbą ir taikyti savikontrolės priemones derinant darbo grafikus, juose išlaikant darbo ir poilsio laiko normas.

	<p>Tikslinga periodiškai peržiūrėti bei esant poreikiui tikslinti įstaigos konkursų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašą.</p> <p>Viešųjų pirkimų vykdymas.</p> <p>Su patvirtinta Viešųjų pirkimų tvarka supažindinti visus viešųjų pirkimų procese dalyvaujančius darbuotojus bei juos įpareigoti atlikti tvarkoje apibrėžtas funkcijas. Kelti viešųjų pirkimų procese dalyvaujančių darbuotojų kvalifikaciją.</p> <p>Už pirkimų planavimą, organizavimą ir pirkimų organizavimo priežiūrą atsakingam asmeniui reguliariai (pvz., kartą per ketvirtį) vykdyti atrinktų pirkimų prevencinę kontrolę.</p> <p>Tikslinga periodiškai peržiūrėti bei esant poreikiui tikslinti įstaigos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašą.</p> <p>Įstaigos infrastruktūros administravimo srityje.</p> <p>Vykdyti Infrastruktūros skyriaus maisto ruošimo padalinio procesų stebėseną, dėl maisto gamybos ir jo perdavimo į gydymo skyrius. Reaguoti į darbuotojų, vykdančių pacientų maitinimą gydymo skyriuose, pastebėjimus, dėl maisto kokybės ir galimų trūkumų.</p>
6. Kitos pastabos	<p>Sveikatos apsauga įvairiuose informacijos šaltiniuose pripažįstama kaip viena iš labiausiai korupciniu požiūriu pažeidžiamų sričių. Esamas ir ateityje kylančias rizikas būtina periodiškai stebėti ir esant būtinybei reaguoti nedelsiant keičiant vidaus reglamentuojančius teisės aktus ar imtis kitų priemonių eliminuojant galimas rizikas.</p>
7. Priedai	<p>Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvados priedai:</p> <p>Nr. 1. R1 Šiurkštus, neetiškas personalo bendravimas su pacientais ir jų artimaisiais.</p> <p>Nr. 2. R2 Nepagrįstas fizinės jėgos naudojimas prieš pacientus ir kiti darbuotojų veiksmai taikant pacientų laisvių ribojimą.</p> <p>Nr. 3. R3 Asmens duomenų praradimas.</p>
<p>Išvadą parengęs asmuo: korupcijos prevencijos veiklos specialistas Artūras Bertašius (Vardas ir pavardė, pareigos)</p>	<p style="text-align: center;">(parašas)</p>